

REDACTOR

R. ALEXANDRU RUSU

DIRECȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOSANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătată

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Pe calea biruinții.

Adunarea generală a reuniunii de misiuni.

(—) Nimic mai banal decât o adunare generală. Cu târâboiul lor spectaculos și cu programul șablon, ele sunt prilejuri zgomotoase de sărbătorire mutuală, debușuri de fraze prăitoare și, mai ales, motive pentru nelipsitele banchete cu toaste bombastice.

Adunarea generală a reuniunii arhiepiscopale de misiuni, ținută în 18 Septembrie, a fost cu totul diferită. I-a lipsit târâboiul seducător, reclama și zgomotul. Gazetele nu vor bate toba în jurul ei, căci nici un scandal nu a turburat seninul discuțiilor, nu s'au vestejit păcatele cârmuirii, și nici măcar o vorbă aspră nu s'a spus în adresa celor ce ne ponegrec la toate ispăniile.

Totuş oamenii cinstiți, cari sub spuza forțelor înșelătoare caută adevăratele forțe ideale, vor însemna cu roșu în calendarul sufletului lor această dată. Ea este o metă luminoasă în calea grea a unei idei minunate, care își sapă viața tot mai adâncă în sinul bisericii noastre: îndul de-a scutura din amorțeală sufletul neamului, prin puterea cuvântului evanghelic, vestit sistematic și cu plan, zile de rând, în satele noastre răslețe.

Un gând minunat și de-o însemnătate hotărâtoare, în zilele noastre, pentru biserică și țară deopotrivă.

Simțim doar' cu toții, cum omenirea învechită, și neamul nostru mai mult decât altele, se sbate în spasmele multor boale. Trăim vremuri de cumplită decădere a conștiinței publice — cum bine spunea raportul secretarului în adunarea pomenită —, vremuri de desfrâu protejat, când a dispărut frica de Dumnezeu și răzbierea dintre oameni. Aveam o civilizație orioasă, dar falsă; o cultură păgână înșelătoare, sprijinită prin manevrări artificiale de diplomație secretă, așa cum se ține fața bolnavului cu injecții. Cu o singură lovitură, războiul mondial a distrus marea clădire de hârtie gloriată și ne-a aruncat în haos material și moral.

Ajunși pe marginea prăpastiei, parecă începem a ne trezi. La strigătele desnădăjduite, ni se ridică din toate părțile cerând vindecare, au alergat apostoli, de bună și rea credință, cu planuri mari, cu metode întortochiate și neputincioase. Omenirea înfricoșată le-a primit în grabă, și le-a lăpădat tot așa de curând. După câțiva ani am făcut experiență de veacuri. Stăzi tot mai puternic se înalță strigarea: *să vindecăm sufletul omenirii și toate celelalte după urma cu ușurință.*

Și unul este medicul sufletelor. Acela care a avut îndrăzneala să strige în lumea largă: *Veniți la mine toți cei osteniți și eu vă voi vindeca.* Întoarcerea la Isus Hristos este, azi, mai mult decât oricând, chestiune de existență.

De-aici rolul covârșitor ce-i revine bise-

ricii la refacerea omenirii, și în special rolul hotărâtor ce trebuie să-l aibă biserică noastră la renașterea morală a neamului. *„Dacă în trecut am romanizat pe Români, azi trebuie să încreștinăm pe creștini”*, a zis atât de nimerit părintele mitropolit.

Acest scop îl servesc de minune misiunile sfinte. Răul, ca o rugină ce roade, a coperit sufletele. Ca să lămurim aurul conștiințelor, să eliberăm pornirile bune ce dorm sub lava păcatului, nu mai ajunge glasul slab și obișnuit al parohului. Cu atât mai puțin graiul sec și rece al slovelor tipărite, pentru cei mai mulți neînțeleși. Trebuiește un ropot armonios de vorbe vii, lovituri repetate de ciocane măiestre, ca să roșească fierul, să dispară rugină. Puterea cuvântului viu și cald, rostuit cu stăruință și măiestrie, și însoțit de harul de sus, este singura putere, care răscolește sufletele, stoarce lacrimi de pocăință și trezește avânturi ideale.

Iată de ce misiunile sunt o necesitate a vremii. Și cel care crede în puterea biruitoare a adevărului, și, de altă parte, a simțit, în 18 Septembrie, vibrațiile convingerilor adânci și sincere, cari umpleau inimile și tremurau în vorba celor înșiruiți sub flamura acestui gând, nu se mai poate îndoi un singur moment în biruința lui apropiată. Dacă azi membrii sunt încă puțini, ca mâine nu va mai fi preot, care să stea la o parte. Pilda câtorva districte protopopești și cuvântul de îndemn al Părintelui Mitropolit sunt o cheazăsigură în privința aceasta. Și dacă în anul 1923 s'au ținut până acum misiuni în 14 sate, este sigur că pe viitor nu va mai fi protopopiat, în care să nu se țină an de an, măcar într'un sat.

Și aceia, cari au văzut odată efectul misiunilor în suflete, nu se vor mai îndoi o singură clipă, că în chipul acesta am apucat pe calea cea bună a biruinții. Mii de oameni aleargă din depărtări mari să asculte cuvântul vieții; se spovedesc și se cuminecă păcătoși cari au uitat de mult calea bisericii; se uită dușmăni învechite și se îndreaptă nedreptăți uitate. Este acesta „un barometru, care indică atmosfera înaltă morală, ce se produce în suflete cu ocaziunea misiunilor populare”, spune pe dreptul raportul secretarului.

Iată de ce modesta adunare generală a reuniunii de misiuni a fost o sărbătoare, care va trebui să găsească răsunet adânc în toată provincia noastră, trezind încredere în biruința cauzei și dor de muncă.

* * *

Deschiderea adunării.

Intr'o atmosferă de adâncă concentrare sufletească s'a ținut, în 18 Septembrie, adunarea reuniunii de misiuni. În frunte cu *părintele mitropolit*, vreo 50 de preoți, din cei mai buni ai noștri, s'au sfătuit asupra rostului și mersului acestui izvor de nouă viață sufletească. În cuvântul de deschidere, *păr. canonic Dr. Ioan Bălan*, cu pildele altora pune în lu-

mină opera mare și mântuitoare ce are de în deplinit reuniunea, și face propuneri pentru o activitate mai rodnică. (La alt loc al gazetei dăm în întregime această cuvântare.)

Activitatea reuniunii.

În numele comitetului, *păr. Ștefan Roșianu*, secretar int. cetește un raport judicios. Raportul acesta încă va găsi, de sigur, calea publicității. Reținem totuși din el câteva momente mai însemnate. Stăruie asupra necesității misiunilor pentru renașterea sufletească a omenirii. Pentru combaterea viciilor și purificarea moravurilor nu mai ajunge munca singuraticilor preoți, ci se impune o acțiune mai concentrată și mai ordonată. Efectele misiunilor dovedesc, că reuniunea de misiuni e calea cea mai norocoasă pentru această activitate.

Trebuie să subliniem cu mare bucurie stăruințele depuse pentru *organizarea exercițiilor spirituale ale preoților*, o veche dorință, care în sfârșit pare a se apropia de realizare. Este aceasta un lucru mai necesar chiar decât misiunile pe sate. Salutăm propunerea ce s'a făcut și s'a admis, ca la sinoadele protopopești, să se facă reculegeri sufletești cu concursul reuniunii de misiuni. Dar nu ne vom opri aici!

Numărul misiunilor ținute sporește într'una. În 1921 și 1922 s'au ținut în câte 8 comune, iar în 1923 s'au ținut până acum în 14 parohii și sunt proiectate încă în 6.

A sporit și numărul membrilor, având reuniunea 171 membrii ordinari, 24 pe viață și 8 fondatori. Considerând ordinul consistorial No. 2761, care invită pe preoți să sprijinească această cauză sfântă, pe dreptul se speră, că de-acum se vor ținea misiuni tot mai dese și că nu va mai rămâne preot neînscris în reuniune. Acest lucru l-au și înfăptuit prot. Almaș Indol, Ludoș și Mureș.

Din raportul cassarului, *păr. Ioan Moldovan*, se vede, că și cu sume mici se pot face lucruri mari. Cu o *danie a ministrului de culte de 10000 Lei* cu tot, averea reuniunii abia ajunge suma de 16,964 Lei 75 bani. Să sperăm, că din înscrierea de membrii noi, cari își vor ținea de datorie plățirea regulată a taxelor (de present sunt restanțe cam însemnate!), se va îmbunătăți și situația financiară a reuniunii.

Vorbirea părintelui mitropolit.

Cu multă bucurie și cu aplauze vii a fost primită vorbirea *părintelui mitropolit Vasile*. A venit să-și arete recunoștința pentru munca ce depune reuniunea și să dea binecuvântare pentru munca ce o așteaptă. Misiunea bisericii noastre a fost în trecut deșteptarea conștiinței naționale. În zilele noastre, când oamenii așteaptă mai curând să se acomodeze evanghelia după viață, și nu-și potrivește de loc viața evangheliei, datoria noastră este să le vestim cuvântul vieții limpede și stăruitor. Dacă în trecut am romanizat pe Români, azi să încreștinăm pe creștini. Activitatea reuniunii de mi-

siuni e dovadă, că biserica noastră vrea să-și împlinească și această chemare. Dacă în munca noastră suntem răstălmăciți, ocăriți de alții, să nu ne supere. Omenește vorbind, aceasta e o dovadă, că numărăm ceva. Nimenea nu dușmănește pe cel mai mic, ci pe cel mai de valoare decât el. Iar cu evanghelia vorbind, știm cuvântul Mântuitorului: „Fericiti veți fi când vă vor batjocori pe voi și vă vor persecuta și mințind vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, pentru mine”. — Să mergem deci, cu fruntea ridicată, și să vestim evanghelia la toată zidirea. Fără să jignim pe alții, ne vom întări pe noi înșine. Atunci biruința e sigură și plata noastră multă va fi în ceriuri.

Intregirea comitetului.

Cu vii aplauze a fost apoi aclamat de membru în comitet *păr. vicar general Dr. Isidor Marcu*, care a condus reuniunea un șir lung de ani. Asemenea și *păr. protopop din Aiud Ioan Bucur*.

S'au discutat apoi diferite propuneri, dintre cari am amintit mai sus cele mai însemnate, și apoi ședința s'a încheiat, lăsând în sufletul tuturor dorința, ca la anul adunarea să poată constata un seceriș și mai bogat.

Câteva precizări.

— In chestia sf. Nichita Remesianul. —

Se știe, că conferința din 25—6 Iulie c. a episcopatului nostru a hotărât introducerea ca sărbătoare publică în biserica noastră pomenirea sfântului *Nichita Romanul*, fixând ca zi de sărbătoare prima Duminecă după ziua de 15/28 Septembrie a fiecărui an. Urma deci, ca prin o pastorală colectivă, cu pregătirea căreia a fost însărcinată episcopia de Oradea-mare, apostolul neamului nostru să fie ridicat în fața credincioșilor români la locul de cinste, care pe dreptul i-se cuvine.

Dar înainte de-a se veni cu dispozițiile cerute din partea conferinței episcopicești, se impun câteva precizări referitor la per-

soana și viața aceluia, pe care dorim să-l ridicăm la cinstea altarului.

Înainte de toate e vorba chiar de persoana sf. Nichita „Romanul”. De comun el este confundat — și se pare că acesta e cazul și în hotărârea referitoare a conferinței episcopicești amintite — cu sf. martir Nichita „Gotul”, care a murit în persecuția lui Atanaric, cam prin 370, și ale cărui moaște au fost transportate în secolul al V-lea la Mopsuestia, fiind depuse în basilica de-acolo. Amintirea acestei depuneri a moaștelor sfântului Nichita Gotul și martirul în basilica din Mopsuestia este înscrisă în mineiele și sinaxarele orientale pe ziua de 15 Septembrie.

Acest Nichita n'are însă nimic cu sf. Nichita „Romanul”, ori mai corect „Remesianul”, care a fost episcop în orașelul Remesiana (Bêla—Palanka în Sârbia de astăzi 40—50 klm. SO de la Niș), care a răspândit cultură latină probabil pe ambele maluri ale Dunării, care a lăsat posterității și câteva opusculi, dar despre a cărui moarte nu știm nimic. Cert e, după cum se vede din o epistolă scrisă de Papa Inocenție (XXII) episcopilor din Dacia mediteraneană, că sf. Nichita al nostru mai trăia încă la anul 414. Date sigure ale vieții lui se pot însemna doar următoarele: în 366 este episcop (s'a putut deci naște cam prin 330); în 398 cercetează pe cel mai iubit amic al său, pe sf. Paulin de Nola în Italia, care-l și amintește mai de multeori în scrierile sale; în 401 sf. Nichita face aceeași cale vizitând și Roma; în 409 e numit în ep. XXI a Papei Inocențiu, asemenea și în 414. După acest an probabil că n'a mai trăit mult, fiind și în 414 cel puțin un octogenar.

În sinaxarele și mineele orientale sf. Nichita, episcopul de Remesiana, n'are nici o pomenire, fiind el episcop latin și răspândind el creștinism și cultură latină. Are însă în sinaxarele (martirologiile) bisericii apusene. Cel mai vechiu sinaxar apusean, numit Hieronimian, îl pomeneste în ziua de 22 Iunie st. n. împreună cu iubitul său prieten Paulin; i-a unit deci și'n moarte. Baronius, revizuiind martirologiile

romane, i-a pus pomenirea — dar, se pare, fără nici un motiv cu temei — pe ziua de 7 Ianuarie st. n.

Cât privește apostolatul sf. Nichita de Remesiana între Români, de asemenea trebuie să se facă cercetări mai minuțioase. El nu este imposibil și după ce în poeziile sfântului Paulin de Nola avem câteva indicii — destul de puțin precise de altfel — el poate fi socotit chiar destul de probabil. În orice caz, și acest punct trebuie să fie cât mai bine lămurit înainte de a se veni cu aniversarea lui publică și sărbătorească.

Istoricii noștri sunt deci rugați să ajute la precizările inomis necesare.

Prof. Dr. Aloisiu L. Totu.

Revistă bisericească.

Noua vizitație canonică a păr. mitropolit Vasile în Săcuime va atinge următoarele parohii: Săndominic, Frumoasă — cu filiile Livezi și Făgețel — (29 Septembrie), Ghimeș-făget, (30 Septembrie), Miercurea—Ciuc, Ciucsângeorz (1 Oct.), Lăzărești (2 Oct.), Casonul-mare, Poian, Lemnia (3 Oct.), Ghelinta, Turia (4 Oct.), Borosneul mare, Sfântu-Gheorghe, Arcuș, Ilieni (5 Oct.) și Lisneu (6 Oct.).

Dintr'un raport mai lung publicat în „Albina” asupra vizitației canonice a păr. episcop Valeriu în părțile sătmărene reținem, că cu prilejul vizitei făcute în comuna Doba „Preasfinția Sa a încheiat un pact cu ordinul călugărilor Notre Dame din München referitor la internatul liceului de fete din Beiuș, pe care l-a predat conducerii lor”. — E vorba probabil numai de-o dispoziție transitorie menită a asigura conducerea bună a aceluia internat și până când Congregația noastră dela Obreja se va putea îngriji singură de personalul necesar pentru conducerea internatelor noastre de fete.

□ □ Foiața „Unirii”. □ □

Spre culmile apostoliei.

— Cuvânt de deschidere, rostit de păr. DR. IOAN BĂLAN la adunarea generală a Reuniunii arhiepiscopice de misiuni, ținută la Blaj în 18 Septembrie 1923. —

*Escelența voastră,
Iubiți frați,*

În numele lui Isus Hristos, care a ales și a trimis pe apostoli să meargă și roadă să aducă, vă salut pe voi fraților, cari, din bună voie, ca un plus al îndatoririlor voastre v'ați angajat să alergați în toate părțile arhiepiscopice, ca vestind evanghelia mântuirii să întăriți în credință pe cei ce se clatină, să întoarceți la Dumnezeu pe cei rătăciți, și atât pe frații preoți, cât și pe iubitul popor credincios, să-l apropiați tot mai mult de inima caldă a Mântuitorului.

Fără a căuta să ne mândrim, căci în împlinirea dăriei noastre nici când nu vom putea să zicem că am făcut lucruri mari — doar, oricât ne vom trudi, tot mai avem încă multe în urmă de făcut —, totuși socotind ostenele noastre și roadele ivite pe urma lor vom putea zice, că Reuniunea noastră a luat un frumos avânt.

Aceasta este și necesar, căci atât clerul, cât și poporul credincios e pus în fața unor situații schimbate, cari reclamă o credință cât mai luminată și o alipire cât mai sinceră de biserică. Și noi, membrii Reuniunii de misiuni, avem că-

derea și posibilitatea să facem bisericii acest serviciu prețios.

I. De multeori, când aud, ori citesc laudele, ce se aduc bisericii românești unite în credință și în dragoste cu sfântul Scaun Apostolic al Romei, mă supără, că nu se are în vedere contribuția ei pentru încreștinarea sufletului românesc, ci se relevă numai vredniciile ei pe terenul național. Poate, pe terenul menirii ei principale, această biserică a lucrat prea puțin, și, socotind activitatea ei de până astăzi, cu greu va putea răspunde în ziua judecării:

»O, Doamne-n lume cât am stat...

Pe tine te-am reprezentat»

(V. Alexandri).

Acestei activități, aproape exclusiv naționale, i-se datorește îndrăzneala atacurilor din tabăra dușmană, care, cu o inconștiență din cele mai perverse, dorește nimicirea bisericii noastre. Pentru acest motiv, ca biserică ne-am impus prea puțin fraților de acelaș sânge, și zilnic tragem ponosul atitudinii noastre.

Cipariu, Moldovan și Bunea își mărturiseau câteodată credința fără nici o șovăire, și afirmă, ca și marii luceferi literari ai Blajului, că numai sufletul roman din biserica noastră ne-a trezit din letargie și poate să ne asigure un viitor demn de numele ce-l purtăm. Însă ei s'au oprit aici, n'au căutat să cultive acest suflet roman.

E de datoria noastră să-l cultivăm, mai întâiu la *preoțimea noastră*.

Citiam mai dăunăzi o carte asupra educației clerului francez, care termina cu aceste

cuvinte: »Cel ce își închipuie, că noi creștem pe preoți noștri ca să fie jumătate preoți, jumătate laici, se amăgește». De sigur, ceice sunt încredințați cu creșterea clerului nostru tânăr, își dau seama de greaua lor sarcină. Însă, cu toată truda lor, preoțimea noastră, în mare parte, din cele 7 zile ale săptămânii, nu e mai mult preot ca două ceasuri și jumătate Dumineca.

Pentru a trezi hotărârile luate în seminar și harurile primite la hirotonire, cum și pentru a putea rezista ispitelor, cari caută să abată pe preoți dela chemarea lor, va trebui să ne ocupăm de ei mai mult. Și așa, prea mult se accentuează, că vina o poartă centrul, care, după ce l-a trimis pe unul în cura animarum, nu se mai interesează de el.

În țările Apusului, în fiecare lună se țin câte o zi de *reculegere sufletească* pentru preoții fiecărui protopopiat, cari sosesc la locul destinat dimineața și pleacă înapoi seara, încât nu lipsește nici unul, nici măcar 24 de ore din parohie. Preotul, care-i găzduiește foarte simplu, e obligat a primi o anumită sumă pentru mâncare. În câteva cesuri, se țin două meditații, o considerație practică și se mărturisesc toți frații, lucruri așa de bune și de necesare pentru preoțimea noastră. N'ar trebui decât râvna câte unui protopop harnic ori inițiativa vre-unui frate mai îndrăzneț, care să, stăruie în această direcție, și, sunt ferm conștinși că, ținând seama de stările dela noi, în câțiva ani, alta ar fi fața bisericii noastre. De aceea recomand această chestie atențiunii deosebite a acestei adunări.

De sigur, pentru ca aceste reculegeri su-

Știri mărunte.

Doăzeci și cinci ani de preoție.

La împlinit ieri în 21 Septembrie, Sfânta-Măria mică, Preasfințitul episcop de Oradea-mare pâr. Dr. Valeriu Traian FRENȚIU. Jubileul acesta de argint al seniorului episcopatului nostru este un prilej de înaltă bucurie pentru întreaga provincia noastră bisericască, dar mai ales pentru arhierul jubilent, care poate privi cu adevărată mândrie la munca celor douăzeci și cinci ani puși fără precupețire în serviciul altarului. La bucuria de obște ne alăturăm și noi cu toată căldura inimii, dorind Preasfințitului Valeriu, să ajungă cu bine și jubileul de argint al arhieriei.

Personale. *Joia trecută, pâr. mitropolit VASILE a plecat în vizitația canonică din părțile Reghinului și a Săcuimei, unde va petrece până în 7 Octombrie.*

— P. V. Ordinariat arhiepiscopesc a numit în posturile de preot III și IV la Cluj pe pâr. Dr. Vincențiu Pandrea și pe pâr. Ioan Handrea.

Sfințirea de clopote din Săbișa, județul Sătmar, a fost o zi de adevărată sărbătoare pentru credincioșii noștri de acolo și un bun prilej pentru manifestarea sentimentului național în părțile acelea. Serviciul l-a îndeplinit protopopul tractual pâr. Aurel Dragoș, care a știut să releve după cuviință jertfele impunătoare de zeci de mii Lei aduse de credincioșii acelei parohii, cari și cu acest prilej s'au supus la noi contribuții pentru a spori fondul de înfrumusețare al bisericii. Laudă se cuvine și regimentului 87 de inf. din Satu-mare, care cu prezența sa a ridicat mult nivelul serbărilor.

Locale. Măine, Dumineca înaintea Înălțării sf. Cruci, va predica în catedrală Reverendul Octavian Modorcea, profesor al liceului de băieți; iar Joi, la Înălțarea sf. Cruci, Reverendul Augustin Popa, profesor al Academiei de teologie.

— Ieri s'a făcut, cu solemnitatea obișnuită, deschiderea noului an școlar la instituturile noastre de învățământ. Sutele de băieți și de fete, cari de nou au alergat la izvoarele de lumină și de

viață ale Blajului, s'au întrunit ieri înainte de toate în fața altarului pentru a cerși asupra muncii lor harul lui Dumnezeu. Trecând apoi în instituturile la cari s'au înscris, au primit îndrumările atât de prețioase ale directorilor, urmând ca cu ziua de azi să între cu toții — profesori și elevi — în hora muncii înălțătoare, care a fost totdeauna o caracteristică a Blajului nostru școlar.

— *Inaugurarea solemnă a Clubului sportiv — Blaj*, împreună cu sfințirea steagului sportiv se va face mâine, îndată după sf. liturghie, pe balustrada catedralei. La ameză se va da un banchet festiv, iar după masă se vor ține pe arena sportivă un concurs athletic (orele 15'30) și un match de fotbal (orele 17). Serbările se vor încheia cu o petrecere cu dans în sala mare a restaurantului Handrea. Inceputul acesteia la orele 21.

— Se vorbește că primăria orașului nostru se ocupă cu ideea de-a muta târgul din piața Blajului, deschizând astfel posibilitatea de-a i-se face o seamă de îmbunătățiri, pe cari de mult le așteaptă o lume întreagă.

Ceva despre un automobil consistorial. «Glasul Bucovinei» din Cernăuți, organ principal al partidului liberal de acolo, are în numărul său din 9 Septembrie următoarele șire interesante, pe cari le dăm fără alt comentariu: „Consistorul nostru și-a cumpărat un automobil. N'ar fi nimic de zis, dacă prin aceasta s'ar înlesni bunul mers al serviciilor în legătură cu cultul nostru dreptcredincios. În loc de aceasta însă mașina Consistorului e întrebuințată pentru felurite plimbări mai mult sau mai puțin oficiale de către onorații părinți consilieri mai curajoși și mai tineri și de persoane ce stau, mai mult sau mai puțin, aproape de ei, în vreme ce e absolut inaccesibilă pentru serviciul de supraveghere și conducere a întreținerii și a reparării bisericilor. Credem că și slujirea acestui serviciu ar fi o menire frumoasă a automobilului consistorial, mai ales că de predică din fuga automobilului împotriva pocăiților, ceace de altfel ar fi un bun obicei american introdus de venerabilul consistor și la noi, nu se prea aude“.

Intre efectele ultimei vizitații canonice ale Preasfințitului Valeriu de la Oradea-mare se remarcă într-o corespondență următoarele: a) Ridicarea simțului religios și deșteptarea dragostei față de credință și biserică în popor. b) Sprijinirea în mod efectiv a mișcărilor culturale, cum sunt reuniunile pii, școalele de adulți, bibliotecile, corurile, etc. c) O operă de propagandă națională în comunele marginășe maghiarizate.

Inaltele fete bisericești — cum numesc mai nou gazetele din București sf. Sinod — au admis congresul călugărilor ortodocși, convocat la mănăstirea Cernica. Totuși un grup de călugări s'a întrunit de curând în capitală, hotărînd să scoată o revistă sub titlul «Glasul monahilor», în care să se scrie despre revendicările călugărești. Acestea ar fi cam următoarele: 1. Să se dea mănăstirilor terenul necesar pentru întreținerea monahilor. 2. Să se înființeze un seminar monahal pentru pregătirea călugărilor tineri. 3. Alegerile de stareți să se facă conform canoanelor, iar nu de episcop. Călugării să fie scutiți de serviciul militar.

Se știe, că patriarhul ortodox Meletie al Constantinopolului a avut de curând un acut conflict cu noul regim al Turciei, trebuind să se retragă pe sf. Munte (Athos). Acum se anunță, că între patriarhatul ecumenic și guvernul turc s'ar fi reluat relațiile oficiale, iar că acesta din urmă ar fi cerut ca situația patriarhului Meletie să fie clarificată în timpul cel mai scurt. Pentru a putea rămânea în scaunul de patriarh, Meletie va trebui deci să accepte condițiile cerute de noua situație politică a Turciei lui Mustafa Kemal.

Gazetele anunță, ca pentru a veni în ajutorul sinistraților de pe urma groaznicului cutremur de pământ, Papa a trimis 20 mii dolari Nunțului apostolic din Japonia.

Cereți pretutindenea „UNIREA“.

Tești să poată avea roadele din alte țări, e scăpat de lipsă, ca măcar din când în când, să ținem exerciții spirituale de cel puțin trei zile. În alte țări, sunt case anume zidite spre acest scop, și în ele se adună, cât e anul, nu numai preoți, ci și laicii intelectuali, la cari și noi va trebui să ne gândim tot mai mult, pentru că nimeni nu ne poată face acuza că am fi neglijat o parte atât de însemnată a turmei ce ni-s'a încredințat. Comitetul Reuniunii s'a ocupat de realizarea acestui plan, desvălindu-l și Preafericitului Consistor, dar până acum n'a putut ajunge la rezultatul dorit. Sperăm însă, că având sprijinul atât de prețios al fraților preoți, nu va trece mult timp până vom putea începe exerciții sistematice, după un program bine alcătuit pentru întreaga arhidieceza.

II. Cei șapteseci de apostoli, revenind din misiunea încredințată lor de Mântuitorul, s'au întors cu mare bucurie. Dacă timpul, ce ne stă la dispoziție ar fi mai lung, el nu ar trebui considerat ca pierdut, dacă fiecare din noi ar spune lucrurile, ce le-a avut la fiecare misiune. Eu cred cu tărie, că aceste bucurii sunt niște răsplătiri de sus ale ostenelelor, și, mai mult, îndreptate de la Dumnezeu, cât de mult îi plac renoirile mestești de acest fel. Pe unde au fost misiuni am se cade, pe acolo nu sunt defecțiuni și dușmanii bisericii noastre, cari sunt în același timp și dușmanii lui Dumnezeu, nu îndrăznesc să se arate.

Trebuie să intensificăm munca acestor misiuni. Un iezuit îmi spunea, că ei dau o deosebită atențiune copiilor, cari s'au spovedit și

cuminecat deja. Cele dintâi meditații sunt pentru ei; acești copii se spovedesc și se cuminecă, firește, în corpore, mai întâiu, și sunt adevărați colaboratori ai misiunilor. După ce în alte părți acest procedeu a dat rezultate așa de bune, cred, că e bine să-l încercăm și noi, mai ales pentru motivul, că în drumurile noastre am aflat în mai multe părți, că pastorația tinerimei lasă încă foarte mult de dorit.

Deși nu în tot locul, dar în unele locuri, unde s'au ținut misiuni, s'a așezat câte o cruce comemorativă. Eu sunt de părere, că trebuie să ținem mult la această cruce. Ea ar trebui făcută de cu vreme, și așezată, în ziua ultimă, la loc potrivit în apropierea bisericii. În fața ei ar trebui rezumate hotărârile, ce trebuie să le ia fiecare în vremea acestor zile sfinte. Misionarii noștri ar trebui să atragă totdeauna atențiunea asupra acestui lucru, care are mare putere intuitivă.

Tot cu ocazia misiunilor este timpul cel mai potrivit a atrage atențiunea poporului și asupra presei bune, căutând chiar să o răspândim cu atari ocazii. Reuniunea soră de la Lugoj, a cărei apariție o salutăm cu mare bucurie, se folosește de acest prilej, și împarte frumoasele broșuri din biblioteca: «Să fie lumină!». În această privință, ne-ar putea servi ca pildă și pocăiții, cari împart foarte multă literatură de a lor.

Și pentru că am pomenit «Reuniunea de misiuni din dieceza Lugojului», cred, că aici ar fi locul să întindem mâna de înfrățire atât ei, care ne-a cerut-o, cât și celorlalte Reuniuni similare. Astfel ne-am putea ajuta reciproc și am

introduce și niște relațiuni mai intime între preoții provinciei mitropolitane.

Iubiți Frați,

Situația noastră de azi e alta decât înainte de războiu. Primejdiile sunt mai mari pentru credința bisericii noastre, și, pentru moment, legăturile cu Apusul sunt mai puține și mai slabe. Reuniunea noastră de misiuni, având elanul anului din urmă, va putea face față situației, aducând bisericii cele mai prețioase servicii.

Ostenele depuse în cei doi ani din urmă sunt o dovadă clară, că, dacă nu toți, dar cel puțin unii, dintre cei mai buni și mai harnici sunt conștii de puterea Reuniunii noastre, și sunt o garanță, că pe calea începută vom merge din progrese în progrese. La ei se vor alătura și alții, cari doresc, ca biserica noastră să fie apreciată și iubită după cum merită. Astfel vom avea, poate în scurtă vreme, echipe mai multe și pe deplin formate, cari vor sări într'ajutor în orice moment și în orice loc, neavând altceva înaintea ochilor decât mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

Mulțumind Escelenței Sale, părintelui mitropolit, că ne-a onorat cu prezența, deschid așezarea generală a Reuniunii.

Dr. Ioan Bălan

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimite mărci postale de gratuit contra 1 leu, pentru port. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Un congres al profesorilor universitari se va ține la Iași săptămâna viitoare, în zilele de 23—5 Septembrie. Afară de afacerile curente ale gestiunii ultimului an, se vor pune atunci la ordinea zilei și următoarele probleme: 1. Reluarea normală a activității universitare. 2. Sporirea mijloacelor pentruca universitățile să-și poată îndeplini menirea culturală. 3. Chestiunea lefurilor, gradațiilor etc. — În 26 Sept. profesorii vor pleca în Basarabia, unde se vor ține conferințe în anumite centre.

† **Păr. Valer Burecușiu**, preot în Domahidă (eparhia Orăzii), s'a stins la 16 August c., în anul 32 al vieții și 3 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

V. **Oradea-mare.** »Albina« din București ne-a prevenit, publicând articolul DV. în întregime. Probabil nu mai așteptați deci să-l mai dăm și noi. Cât pentru viitor vă rugăm — și rugăm și pe alții — să nu ni-se mai trimit articole date și altor gazete.

»Carpații« **Brașov.** Ca să vedeți cât de mult ținem la Dvoastră, reproducem, iată, în întregime adorabilele DV. șire, cari ar fi pagubă să nu fie cunoscute și din partea cititorilor noștri. Iată-le: »Constatăm din ce în ce cu mai mult regret, că foaia bisericească „Unirea“ dela Blaj nu scapă nici un moment să ne dovedească că nu știe să fie la înălțimea vremurilor mari de glorie (!) ce trăiește astăzi neamul românesc în granițele lui firești. În ultimul număr „Unirea“ dela Blaj are nu mai puțin de o coloană, în care înveninează (!!) bunele raporturi ce trebuie să existe între cele două biserici naționale (serios?) românești din Ardeal, cărora (acu să vedeți!) Constituția le-a garantat o deplină și definitivă (!) armonie«. — Nu-i așa, că-i adorabil! Constituția »garantează« armonia cea mai deplină și chiar »definitivă« și dacă ea totuși nu pare a fi chiar definitivă, vina o poartă, evident, biserica noastră, ori măcar »Unirea«. Quod erat demonstrandum! Ori cu alte cuvinte: Povestea cu lupul și mielul.

R. **Oradea-mare.** După ce d.d. dela »Legea Românească« nu cunosc, se pare, »mântuire« decât în ortodoxism, e limpede că existența unui ord »salvatorian« în România să le fie postav roșu. Și dacă lucrul acesta li-se pare: »Trist, foarte trist...!«, să ne dea voie să putem fi și noi de aceeași părere, dar firește »mutatis mutandis«.

B. **Comloș.** Suma trimisă de sf. Voastră și cea reclamată dela Lugoj au sosit deodată. Pentru aceasta din urmă, cedată ca suprasolvire, Vă mulțumim din inimă.

S. **Teiuș.** Din lipsă de spațiu, concursul DV. îl vom da numai începând cu numărul proximo. Până la 31 Oct. este timp destul.

Of. par. **Iadara.** Abonamentul e achitat și pe anul acesta, trecând 30 Lei în abonamentul anului viitor.

Of. par. **Adămuș.** Mulțumim pentru suprasolvire.

Nr. 4000—1923.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 15 Octombrie 1923 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Stipendii adecvate tuturor nepoților din frați și consăngenilor fondatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măiestrii.

II. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele fundațiunei pe anul 1922 în suma de 275 Lei se vor împărți în părți egale între consăngeni până la gradul VIII, cari studiază la vre-o școală.

III. Din fundațiunea „Crișan—Boeriu“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei.

Indreptățiți sunt copiii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, cari urmează ori-ce școală și meserie.

IV. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei destinat pentru medicină, tehnică, ori științele reale superioare militare.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi din școala de cadeți.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru elevi din liceu.

Stipendiile le pot optine tineri din munții apuseni ai Ardealului. Descendenții au preferință.

V. Din fundațiunea „Augustin Lăday“.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr.-cat. cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

VI. Din fundațiunea prepozitului „Ioan M. Moldovan“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei, destinat pentru studii academice.

Două (2) stipendii de câte 500 Lei, pentru elevi la școlile secundare din Blaj. Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea „Alex. Șt. Suluțiu“.

Două (2) stipendii de câte 300 Lei, destinate pentru elevi din liceu.

XI. Din fundațiunea „George Vișa“.

Un (1) stipendiu de 600 Lei, destinat pentru perfecționarea studiilor în străinătate. Rudeniile au preferință.

XII. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei.

VII. Din fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi dela ori-ce școală. Consăngenii au preferință.

VIII. Din fundațiunea „Constantin Pappfalvi“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei, pentru elevi dela ori-ce școală. Consăngenii au preferință.

IX. Din fundațiunea „Dionisiu de Șimon“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei pentru agricultură. Preferință au rudeniile.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alăture la suplicele lor: certificat școlar în copie autentică, *carte de botez dela preot*, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fondatorul au să alăture atestat dela oficiul parohial respectiv și respective tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul școlar 1923/24, precum și să determine apriat suma și soiul stipendiului, pentru care suplică.

Cererile intrate după termen, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15 August 1923. (73) 3—3.

Afacere bună.

Pentru o mare întreprindere literară din străinătate se caută spre cumpărare următoarele:

1. **Colecția ziarului nostru „Unirea“ pe primii 30 ani.** Se cumpără și ani singuratici.

2. **Trei exemplare din „Inocențiu M. Klein“ de Dr. Augustin Bunea.**

Ofertele sunt a se trimite la adresa redacției noastre, arătându-se lămurit prețul vânzării. Se cere ca marfa să fie în stare bună.

(74) 2—16

CLOPOTE

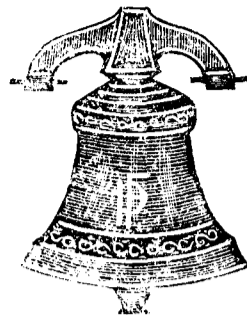
Și obiecte bisericești fără bani,

garantate pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică

de clopote din România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 5—52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România întreagă.

Aviz.

Cine dorește a avea un **Antimis dela Blaj din anul 1842** cu moaștele sf. martir Candid să se adreseze la subsemnatul curatorat.

Iclodul mare (jud. Solnoc Dobâca).

Curatoratul

bisericii române gr.-cat.

(77) 1—1.

Fabricăm Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit și de tăbăcărie

In condițiunile cele mai favorabile:

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale. Stropitoare de vii și părți constructoare de metoda

„Austrie și Wermoral“.

(16) 48—52

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la drogerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu

POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și drogerii sau contra mandat poștal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți grațit prospectul: Cum se vindecă eczema.

Citiți și răspândiți:

„UNIREA!“